

OPETTAJAN OPAS OSAAMISPERUSTEISUUTEEN

**Hausjärven
kansalaisopistossa,
Lopen opistossa ja
Riihimäen
kansalaisopistossa**

1

MIKSI SINUN KANNATTAA TARJOTA OSAAMISPERUSTEISTA KURSSIA OPISTOLLE?

Osaamisperusteisuus tarkoittaa oppimis- ja osaamislähtöistä tapaa toteuttaa opetusta. Osaamisperustaisen kurssin osaamistavoitteissa kuvataan, mitä opiskelijan odotetaan tietävän, ymmärtävän tai pystyvän tekemään kurssin päättyessä saadakseen hyväksytyn arvosanan. Tarjoa osaamisperusteista kurssia opistolle, sillä hyödyt siitä itse, ja niin hyötyvät myös opiskelijat ja kansalaisopisto.

Hyödyt opettajalle

Osaamisperusteisuus on pedagoginen lähestymistapa opettamiseen ja oppimiseen. Osaamisperustaisen kurssin suunnittelu selkeyttää kurssia koskevia tavoitteitasi ja kurssin opettaminen laajentaa omaa osaamistasi sekä kartuttaa työkokemustasi. Lisäksi saat korkeampaa tuntipalkkaa osaamisperusteisen kurssin opettamisesta ja opiskelijoiden arvioinnista. Kurssit kiinnostavat uusia opiskelijoita, joten niiden toteutumisen mahdollisuus kasvaa.

Hyödyt opiskelijalle

Osaamisperusteisuus tekee opiskelun tavoitteelliseksi. Suoritusmerkintä on palkinto opiskelijalle, joka on opiskellut tavoitteellisesti ja kehittänyt omaa osaamistaan. Suoritusmerkintä on todiste tästä osaamisesta – opiskelijan osaaminen on tunnustettu ja tunnustettu. Koska opiskelijalla on mahdollisuus saada opintopisteitä, hän voi osoittaa oman osaamisensa ja opintohistoriansa esimerkiksi töissä tai hakiessaan töitä sekä opiskellessa tai hakeutuessaan opiskelemaan. Suoritusmerkintä voi olla myös hyväksiluvun tai korvaavuuden peruste toisessa oppilaitoksessa.

Hyödyt opistolle

Osaamisperusteisia kursseja voi ajatella lisäpalveluna, jolla opiskelijat voivat tehdä omaa osaamistaan näkyväksi. Osaamisperusteisilta kursseilta saatavat opintopisteet sitouttavat opiskelijoita kurssien suorittamiseen. Opiston kurssitarjonta laajentuu, mikä houkuttelee uusia opiskelijoita opiston asiakkaisiksi. Opistolla on muun muassa suuremmat mahdollisuudet saada nuoria opiskelijoita kartuttamaan osaamistaan opiston kursseille. Osaamisperusteisten kurssien myötä opiston kurssien arvo nousee, ja opiskeleminen opistossa on aiempaa houkuttelevampaa, kun kursseilla saavutettu osaaminen on todistettu ja muualla hyödynnettävissä. Osaamisperusteisten kurssien myötä opetuksen laatu paranee. Sidosryhmät alkavat nähdä kansalaisopistot houkuttelevina yhteistyökumppaneina.

2

MITEN SUUNNITTELET OSAAMISPERUSTEISEN KURSSIN?

Mikäli olet aiemmin toteuttanut kursseja kansalaisopistossa, valitse ensimmäisen osaamisperusteisen kurssisi pohjaksi toteutunut opintokokonaisuus. Mistä kurssista sinun olisi helpointa ja yksinkertaisinta aloittaa? Valitse opintokokonaisuus, joka herättää kiinnostusta ja on hyödyllinen opiskelijoille.

Määrittele tässä oppaassa olevien ohjeiden avulla kurssin osaamistaso, laajuus, osaamistavoitteet ja arviointikriteerit sekä kirjoita opiskelijälähtöinen kurssikuvaus. Käytä pohjana esimerkiksi aiemmin toteutuneen kurssisi rakennetta. Osaamisperusteisuus selkeyttää kurssirakennetta ja helpottaa kokonaisuuden hahmottamista ja hallintaa.

Pohdi, voisitko suunnitella kurssia yhdessä jonkun muun kanssa. Yhteistyö muiden osaamisperusteisia kursseja suunnittelevien opettajien kanssa avartaa, vaikka kurssien sisällöt olisivatkin erilaisia.

LISÄÄ TIETOA

Tutustu Pikaoppaaseen kansalaisopiston opettajalle osaamisperusteisen kurssin suunnitteluun sekä opiskelijan ohjaukseen ja arviointiin (https://kansalaisopistojenliitto.fi/wp-content/uploads/2022/02/2022_pikaopas_kansalaisopiston_opettajalle.pdf). Kansalaisopistofoorumi eli <https://peda.net/kol/foorumi> on hyvä tiedon lähde. Lukijan salasana sivulle kirjautumiseen on Apollo.

Huomioi, että ePerusteet-palvelusta löydät jo olemassa olevien osaamisperusteisten kurssien kuvauksia. Palvelusta löytyy myös Opas osaamisperusteiseen arviointiin vapaassa sivistystyössä (<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/opas/7396550/tekstikappale/7395308>).

MÄÄRITTELE

- 1 Osaamistaso
- 2 Kurssin laajuus
- 3 Osaamistavoitteet
- 4 Arviointikriteerit
- 5 Kurssikuvaus
- 6 Osaamisen osoittaminen

Kurssin osaamistason määrittely

Kurssin osaamistasolla määritetään, minkä tasoista osaamista kurssille osallistujalta odotetaan. Osallistujan osaaminen on jaettu lähtötietojen ja -taitojen osalta kolmeen eri kategoriaan: alkeis-, perus- ja jatkotasoon.

Mikäli osallistujalta ei edellytetä aiempaa osaamista, on kyseessä alkeiskurssi (taso A). Peruskurssilla (taso B) osallistujalla on hieman osaamista aiheesta. Jatkotason kurssi (taso C) edellyttää osallistujalta jo enemmän osaamista ja kykyä itsenäiseen työskentelyyn.

ALKEISTASO (A)

yleistiedot, perustaidot, kurssin vetäjän tuki ja ohjaaminen

PERUSTASO (B)

perustiedot, perustaidot, opittujen asioiden nimeäminen ja tunnistaminen, jonkin verran itsenäistä työskentelyä

JATKOTASO (C)

syventävät tiedot faktoista, periaatteista ja yleisistä käsitteistä, käytännön taidot ja kyky soveltaa, itsenäinen työskentely, kyky mukauttaa omaa toimintaa eri olosuhteisiin

ESIMERKKI KOTITALOUSKURSSIN OSAAMISTASON MÄÄRITTELYSTÄ

Alkeistaso (A)

Osallistuja tietää, mitä ovat vatkein, vaaka ja kaulin.

Osallistuja osaa käyttää vatkainta, vaakaa ja kaulinta. Osallistuja työskentelee ohjatusti ja saa tukea ja apua kurssin ohjaajalta.

Perustaso (B)

Osallistuja tunnistaa erilaisia taikinoita ja tietää millaisissa leivonnaisissa niitä käytetään.

Osallistuja osaa käyttää eri taikinoiden valmistamiseen vaadittavia työkaluja, kuten vatkainta, ja tekniikoita, kuten nyppimistä.

Osallistuja osaa noudattaa perusreseptejä.

Jatkotaso (C)

Osallistuja tietää ja tunnistaa leivonnan raaka-aineet. Hän tietää esimerkiksi, mitkä raaka-aineet ovat gluteenittomia ja miten ne eroavat perinteisessä leivonnassa käytetyistä raaka-aineista.

Osallistuja hallitsee käytännön taidot ja osaa soveltaa taitojaan esimerkiksi muuntamalla reseptiä isommaksi tai muuttamalla mitta-asteikkoa.

Osallistuja osaa itsenäisesti vastata työkalujen ja menetelmien valinnasta.

Osallistuja osaa mukauttaa toimintaansa eri olosuhteissa, kuten esimerkiksi vieraassa keittiössä tai erilaisilla työkaluilla.

Kurssin laajuuden määrittely

Kuinka monen opintopisteen laajuinen tarjoamasi opintokokonaisuus on? Kun pohdit tätä, muista, että yksi opintopiste on 27 tuntia opiskelijan työtä. Se sisältää sekä lähiopetuksen että itsenäisen työskentelyn. Lähiopetuksessa 60 minuutin jakso koostuu 45 minuutin varsinaisesta opetuksesta ja 15 minuutin valmistautumisesta, orientoitumisesta ja opiskeltavan/opetettavan asian ajattelusta. Käytännössä 45 minuutin lähiopetus siis vie sekin valmistelutoimintaan 60 minuuttia. Tämä koskee sekä opettajaa että opiskelijaa – oppimiselle ja ajattelulle on annettava niiden vaatima aika. Opintopisteen opiskelun edellyttämä työmäärä on tässä oppaassa esitetty keskimääräisenä, sillä käytännössä työmäärä vaihtelee kurssin tyyppin ja opiskelijan valmiuksien mukaan.

Lähiopetuksen ja itsenäisen työskentelyn keskinäinen suhde kurssin kokonaiskestossa riippuu paljon opetettavasta aineesta. Jos työskentely edellyttää paljon lukemista ja kirjoittamista, voi itsenäisen työskentelyn osuus olla lähiopetukseen verrattuna suurempikin. Kurssikuvauksen tulee sisältää kurssin kokonaislaajuuden lisäksi itsenäisen työskentelyn määrä. Opiskelijan on ilmoittautuessaan tiedettävä, millaiseen työmäärään hän on sitoutumassa.

Voit määritellä kurssin laajuuden myös desimaaleina, esimerkiksi 1,5 opintopistettä. Yhdellä kurssilla voi suorittaa myös eri opintopistemääriä. Esimerkiksi koko lukuvuoden kestävä kurssi voidaan jakaa niin, että syksyltä saa 2 opintopistettä ja keväältä toiset 2 opintopistettä. Jos kurssilainen opiskelee vain puoli lukuvuotta, hän saa 2 opintopisteen merkinnän ja koko lukuvuoden opinnoista 4 opintopisteen merkinnän.

Etäopetuksen ja lähiopetuksen mitoittaminen ei lähtökohtaisesti eroa toisistaan. Opetuksen sisältö voi kuitenkin vaikuttaa kuormittavuuteen ja sitä kautta mitoitukseen. Esimerkiksi luento-opetus on lähtökohtaisesti vähemmän kognitiivisesti kuormittavaa kuin ryhmätyöskentely. Kognitiivisesti kuormittavalle työlle on määritetty kertoimeksi 1,5 eli opiskelija saa 1 tunnista 1,5 opiskelutuntia. Ajatuksena on, että kognitiivisesti kuormittavassa työskentelyssä ajatustyötä tehdään oppitunnin jälkeenkin.

ESIMERKKI A

1 op:n opintopistekurssin tunneista

Kurssilla on 10 tuntia lähiopetusta (10 x 45 min)

Kurssiopetus on luentopohjaista (ei kognitiivisesti kuormittavaa)

Yhtä opintopistettä varten pitää 10 opetustunnin lisäksi opiskelijalle teettää itsenäisiä tehtäviä 17 tunnin verran (17 x 60 min)

ESIMERKKI B

1 op:n opintopistekurssin tunneista

Kurssilla on 10 tuntia lähiopetusta (10 x 45 min)

Kurssiopetus on kognitiivisesti kuormittavaa (esimerkiksi toiminnallista tehtävää, pari- tai ryhmätyötä), minkä vuoksi opetustuntimäärä kerrotaan kertoimella 1,5

1 op: $10 \times 1,5 = 15$ tuntia, jolloin opiskelijalle tulee varata 12 tuntia (12 x 60 min) aikaa itsenäiselle työskentelylle

Mitoituksen avuksi on olemassa erilaisia netistä ladattavia laskureita. **Opintokeskusten yhteinen koulutusten mitoitustaulukko** (<https://www.opintokeskukset.fi/opintokeskukset/opintojen-mitoituslaskuri/>) avautuu lataamisen jälkeen Exceliin, kuten useimmat muutkin laskurit. Kun syötät sen määrä-kenttään esimerkiksi luento- tai harjoituskurssilla käytettävän ajan, laskuri kertoo sen saman tien kertoimella 1,5 ja muodostaa opiskelutunnit-sarakkeeseen ajan, joka opiskelijalta kuluu asian parissa. Syötetyt määrät muuttavat reaaliajassa lukemia taulukon yläosassa olevissa Opiskelutunteja yhteensä - ja Opintopisteitä-kentissä.

Samalla periaatteella toimii **Omnian mitoitustaulukko** (<https://kolmif.sharepoint.com/:x/s/Kan-salaisopistojenliitontallennearkisto/Efe17xAhpJ9Hk0hCit-rBAkBOS-fcQ5Qj7gv1Ub6Ylc1cA?r-time=VU-0Vq3F3Eg>), jonka näkymä on hieman Opintokeskusten laskuria yksinkertaisempi. Näkymän yläosassa olevalta riviltä näet tavallisimpien opintopistekurssien laajuudet puolesta opintopisteestä kolmeen opintopisteeseen. Näin on lähtökohtaisesti helppo hahmottaa, millaisia tuntimääriä laskuriin kannattaa syöttää, kun suunnittelee esimerkiksi yhden opintopisteen kurssia.

Keep it simple, pidä homma yksinkertaisena, on ehkä paras ohje, kun suunnittelet osaamisperusteisen kurssin laajuutta. Kurssin lopullinen sisältö määrittyy matkan varrella opetuskerta kerrallaan.

Osaamistavoitteet

Kun tiedät minkä tasoista ja kuinka laajaa kurssia suunnittelet, aloita osaamistavoitteiden laatiminen listamalla asiat, jotka on mahdollista saavuttaa kurssisi aikana. Mieti, mitkä asiat opiskelijan pitää vähintään osata, jotta hän saa hyväksytyn suoritusmerkinnän kurssista. Kurssin osaamistavoitteiden määrittely on myös arvioinnin perusta.

Osaamistavoitteet ilmaistaan opiskelijan toimintana yksinkertaisesti ja konkreettisesti. Voit aloittaa osaamistavoitteen kirjoittamisen alkusanoilla ”kurssin käytyään opiskelija osaa”. Sanoja seuraa verbi, joka kertoo, mitä pitää osata. Vältä osaamistavoitteissa epäselviä verbejä, kuten tietää, ymmärtää, oppia, tutustua, tutustuttaa, esitellä, johdattaa, huomata, perehdyttää tai hahmottaa.

Alla olevasta listasta löydät verbejä, jotka kuvaavat kognitiivisia kykyjä eri tasoilla. Verbit kuvaavat ulospäin näkyvää toimintaa, jolloin osaaminen on osoitettavissa ja arvioitavissa. Tutustu taulukkoon ja mieti, mitkä verbit sopisivat kurssisi osaamistavoitteiden kuvaamiseen.

OSAAMISEN TASOT JA NIITÄ KUVAAVAT VERBIT MUKAILLEN BLOOMIN TAKSONOMIAA

TASO 1 MUISTAMINEN

toistaa, palauttaa mieleen, kertoa, listata, määritellä, näyttää, esittää, tunnistaa, palauttaa

TASO 2 YMMÄRTÄMINEN

kuvata, selittää, tulkita, päätellä, muotoilla, muokata, yleistää, antaa esimerkkejä, luokitella

TASO 3 SOVELTAMINEN

soveltaa, toteuttaa, ottaa käyttöön, täydentää, suorittaa, muuttaa, selittää (kuinka), valita, rakentaa, kehittää, ottaa käytäntöön, tuottaa

TASO 4 ANALYSOIMINEN

analysoida, testata, järjestää, verrata, luokitella, jakaa

TASO 5 ARVIOIMINEN

keskustella, kommentoida, arvioida, kyseenalaistaa, kritisoida, yleistää, suhteuttaa

TASO 6 LUOMINEN

kehittää, ehdottaa, tuottaa, suunnitella, ennustaa, luoda

HYVIN KIRJOITETTU OSAAMISTAVOITE SISÄLTÄÄ

- **verbin**, joka kertoo mitä opiskelijan odotetaan pystyvän tekemään kurssin lopussa
- **sanan tai sanoja**, jotka ilmaisevat, minkä asian kanssa opiskelija on tekemisissä
- **sanan tai sanoja**, joita käytetään osoituksena siitä, että oppimista on saavutettu

ESIMERKKI LUONNONVÄRJÄYSKURSSIN TAVOITTEIDEN MUUTTAMISESTA OSAAMISTAVOITTEIKSI

Tavoitteet aiemmin:

Kurssilla käydään läpi lankojen luonnonvärjäyksen perusteet ja opitaan tärkeimmät värikasvit ja värjäysmenetelmät.

Osaamistavoitteet samalle kurssille:

Kurssin käytyäsi osaat värjätä lankaa luonnonväreillä, tunnistat ja nimeät tärkeimmät värjäyskasvit.

Arviointikriteerit

Jokaiselle osaamistavoitteelle määritellään arviointikriteeri, joka kuvaa millaista osaamista hyväksytty suoritus edellyttää. Voit kirjoittaa osaamistavoitteet ja arviointikriteerit yhtä aikaa. Arviointikriteereissä kuvataan miten opiskelija osaa tavoitteessa ilmaistun asian.

Kurssikuvaus

Osaamisperusteisen kurssin kurssikuvaus on opiskelijalähtöinen teksti. Kirjoita innostava tai informatiivinen alkulause. Kerro, mitä kurssilla tehdään ja opitaan. Kirjoita myös, miten kurssilla työskennellään. Tehdäänkö kurssilla tehtäviä, liittykö kurssiin vierailuja, luentoja tai itsenäistä työskentelyä? Onko kurssilla opetuskertojen lisäksi omalla ajalla suoritettavia tehtäviä? Suoritetaanko kurssi etä-, lähi-, monimuoto- vai hybridiopetuksena, jossa osa opiskelijoista on etä- ja osa lähiopetuksessa. Kuvauksen luettuaan opiskelija tietää, minkälaisista kokonaisuuksista kurssi muodostuu. Tavoitteesi on innostaa lukija osallistumaan kurssille ja herättää halu saavuttaa kurssilla tarjottu osaaminen.

Kerro, kenelle kurssi on tarkoitettu. Mainitse tekstissä osaamisperusteisen kurssin taso eli kerro, minkälaiset taustatiedot opiskelijalla tulee olla tai voiko kurssille tulla ilman aikaisempaa osaamista. Kirjoita opintopisteiden määrä kurssinimen perään sulkeisiin. Mainitse kurssin opetuskertojen lukumäärä.

Mainitse tekstissä kurssiin mahdollisesti liittyvä materiaalmaksu ja se, mitä siihen sisältyy. Kirjoita kuvaukseen opiston puolesta käytössä olevat välineet ja oppimateriaalit ja se, mitä opiskelijoiden tulee tuoda mukanaan. Jos ennen kurssin alkua opiskelijoille lähetetään vielä erillinen viesti siitä, mitä opiskelijoiden tulee hankkia ja tuoda mukanaan, mainitse siitä kuvauksessa.

Kurssikuvauksen enimmäispituus on opistoissa 300 merkkiä, sillä teksti painetaan lukuvuosittain ilmestyvään opiston kurssiesitteeseen. Tyhjät välimerkit lasketaan myös merkeiksi. HelleWissä lisäetokenttään saa laajemman kuvauksen, mutta tämä näkyy vain netissä.

3

MITÄ SINUN TULEE HUOMIOIDA, KUN OSAAMISPERUSTEINEN KURSSISI TOTEUTUU?

Kurssin alussa

Kerro kurssin ensimmäisellä kokoontumiskerralla opiskelijoille, että kurssilla on mahdollisuus suorittaa opintopisteitä. Kerro, mitä se tällä kurssilla tarkoittaa. Käy läpi osaamistavoitteet ja kriteerit. Selvennä, millaista osaamista kurssilla tavoitellaan. Mikäli suorittaminen edellyttää omalla ajalla suoritettavia tehtäviä, kuvaa kyseiset tehtävät tarkoin. Tällaisia tehtäviä voivat olla esimerkiksi oppimispäiväkirja tai portfolio. Kerro myös kuinka paljon itsenäiseen työskentelyyn on varattu aikaa. Huomaa, että opiskelijoiden ei tarvitse tietää, ketkä suorittavat kurssia osaamisperusteisesti.

Kurssin kuluessa

Varmista kurssin kuluessa, ovatko opiskelijat saaneet riittävästi tietoa, miten kurssi suoritetaan ja miten kurssin arviointi tapahtuu. Tiedustele, mitä tietoa opiskelijat tarvitsisivat lisää.

Kurssin päättyessä

Tarkista, löysivätkö opiskelijat opiston opinto-oppaasta helposti tarvitsemansa tiedot kurssin sisällöstä ja erilaisista suoritustavoista. Oliko ilmoittautuminen osaamisperusteiselle kurssille helppoa ja selkeää? Oliko mahdollisuus kurssin suorittamisesta osaamisperusteisesti tuotu kurssitiedoissa riittävän selvästi ja seikkaperäisesti esille? Mitä lisätietoa osaamisperusteisuudesta ennen kurssia ja kurssin kuluessa opiskelijat olisivat tarvinneet tai halunneet saada? Olivatko kurssilla saadut ohjeet ja tehtävät osaamisperusteiseen suoritukseen riittävän selkeät ja toimivat? Olivatko kurssin osaamisperusteiset arviointikriteerit selkeät ja toimivat? Voit myös tiedustella, onko opiskelijoilla tiedossa, mihin he voisivat hyödyntää osaamisperusteista kurssisuoritusta. Tarkista, edistikö kurssin suorittaminen osaamisperusteisesti oppimista kurssilla ja kokevatko opiskelijat, että kurssin suorittaminen osaamisperusteisesti oli hyödyllinen ja tarkoituksenmukainen ratkaisu heidän kohdallaan.

Osaamisen osoittaminen

Osaamisen osoittaminen kansalaisopiston kurssilla tulisi rakentaa mahdollisimman helpoksi ja yksinkertaiseksi niin opiskelijalle kuin opettajallekin. Arviointia tukee kurssisuunnitelma, jossa on hyvin laaditut osaamistavoitteet ja arviointikriteerit.

Kun osaamistavoitteet ovat opiskelijalla tiedossa, hän tietää mitä asioita arvioidaan suorituksen saamiseksi. Opiskelijan osaamista verrataan ainoastaan osaamistavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Arviointia tehdään koko kurssin ajan, jolloin arviointi auttaa tavoitteiden saavuttamisessa.

Osaamisen arviointi on opiskelijalle vapaaehtoista. Osaaminen arvioidaan, mikäli opiskelija antaa siihen suostumuksensa. Opiskelija päättää itse, kenelle tieto opintosuorituksesta näkyy.

Suostumuslomake

Jos opiskelija haluaa saada arvioidun kurssisuorituksen Oma Opintopolku -palveluun, hänen täytyy todistaa henkilöllisyytensä ja allekirjoittaa suostumuslomake kurssin alkaessa. Opistoissa suostumuslomake lähetetään sähköisesti opiston toimistosta ennen kurssin ensimmäistä kokoontumiskertaa ja sen voi allekirjoittaa pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella.

Mikäli opiskelija on suostunut koulutuksensa tietojen tallentamiseen Koski-palveluun, siirretään arvosana / hyväksytty -merkintä koulutuksen päättyessä Opetushallituksen ylläpitämään Koski-tietovarantoon.

KOSKI-TIETOVARANTOON SIIRRETTÄVÄ TIETOSISÄLTÖ ON YLEISPIIRTEILTÄÄN SEURAAVAA:

1. Koulutuksen nimi ja laajuus opintopisteinä
2. Koulutuksen päättymispäivä
3. Osaamisen arviointi

Arviointi ja arviointimerkintä HelleWissä

Opiskelijan osaamisen arviointi tapahtuu kurssin aikana osana kurssin opetusta. Arvioinnissa voi käyttää kurssin tehtäviä sekä erilaisia omaehtoisia tuotoksia siten, että yksittäisten opiskelijoiden osaamisen arviointi ei vaikuta merkittävästi muun ryhmän toimintaan. Kun osaamistavoitteet ja arviointikriteerit ovat suppeat, yksiselitteiset ja selkeät, käy arviointi joutuisasti käytännössä silmäilypohjalta. Hyväksytty/hylätty-asteikolla arvioitaessa on mietittävä vain sitä, onko tavoitteet saavutettu, ei sitä, miten ne on saavutettu.

Osaamisperusteinen arviointi on kriteeriperusteista eli opiskelijan osaamista verrataan osaamistavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Osaamistavoite kuvaa sitä, mitä opiskelijan tulee osata. Arviointikriteeri taas kuvaa osaamisen laatua eli miten pitää osata. Osaamisen arvioinnin päämääränä on arvioida, miten opiskelija osaa. Arviointikriteereitä tulee noudattaa arvioinnissa, ja kaikkien osapuolten tulee tietää arvioinnin perusteet. Arvioija ei voi muuttaa tai mukauttaa niitä koulutuksen aikana. Tällä varmistetaan arvioinnin oikeellisuus ja opiskelijan oikeudet.

Osaamisen arvioinnista annetaan arvosana, joka on hyväksytty tai hylätty. Käytännön arvioinnista vastaa ja arvioinnista päättää kurssin opettaja. Kun kurssi on päättynyt ja arviointi suoritettu, merkitse HelleWiin hyväksytyt suoritukset. HelleWissä arviointi-välilehdellä näkyy kaikki kurssin opiskelijat. Heidän kohdallaan, jotka haluavat suoritusmerkinnän ja jotka ovat allekirjoittaneet suostumuslomakkeen, on merkintä "lupa annettu". Merkitse hyväksytyn saaneille alaselävalikosta suoritusmerkintä "hyväksytty". Mikäli jonkun suoritus on hylätty, ei siitä lähetetä merkintää Koskeen. Sinulla on myös mahdollisuus kirjata opiskelijalle sanallinen arvio HelleWiin "hyväksytty" -merkinnän lisäksi. Muista painaa "tallenna" -painiketta merkinnät tehtyäsi. Sen jälkeen laita viestiä opiston toimistoon, että arviointi on suoritettu. Tämän jälkeen toimisto huolehtii suoritusmerkintöjen lähettämisestä Koskeen.

Lähteet

Pikaopas kansalaisopiston opettajalle osaamisperusteisen kurssin suunnitteluun sekä opiskelijan ohjaukseen ja arviointiin. Kansalaisopistojen liitto KoL 2022. Saatavilla maksutta verkkojulkaisuna (https://kansalaisopistojenliitto.fi/wp-content/uploads/2022/02/2022_pikaopas_kansalaisopiston_opettajalle.pdf) sekä Hausjärven, Lopen ja Riihimäen kansalaisopistojen toimistosta.

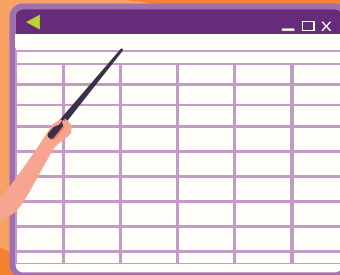
Tunnista ja tunnusta. Opas vapaan sivistystyön osaamisperusteisen koulutuksen kuvaukseen. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2020:7. Tekijät Maria Miettinen ja Lotta Pakanen. Saatavilla vapaasti verkkojulkaisuna (<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162095>).

PROSESSIKAAVIO

ospe

VAIHE 1.

Valitse opettamistasi kurseista osaamisperusteiseksi soveltuva ja muunna se ospe-kurssiksi. Voit myös ehdottaa uutta kurssia, joka on jo lähtökohtaisesti suunniteltu ospe-kurssiksi. Ota yhteyttä opiston oman aineesi suunnitteluopettajaan ja kerro alustavasti suunnitelmastasi.

VAIHE 2.

Määrittele kurssille laajuus (1 op edellyttää 27 tunnin työpanosta) ja osaamistaso (alkeis-, perus- ja jatkotaso).

VAIHE 4.

Määrittele kurssille arviointikriteerit.

VAIHE 3.

Määrittele kurssille osaamistavoitteet.

HelleWi

VAIHE 5.

Kirjoita kurssista kurssikuvaus, jossa olet ottanut huomioon osaamisperusteisuuden edellyttämät seikat.

VAIHE 6.

Tarkista että HelleWissä on oman kurssisi osaamisperusteisuuden edellyttämät merkinnät tehtyinä, sekä tarvittavat tiedot annettuina.